

Quickscan dijkversterking Standhazensedijk te Drimmelen

Quickscan natuurwet- en regelgeving

24 december 2021

Verantwoording

Titel	Quickscan dijkversterking Standhazensedijk te Drimmelen Quickscan natuurwet- en regelgeving
Opdrachtgever	Waterschap Brabantse Delta
Projectleider	Erik Goossen
Auteur(s)	Berto van Dam
Tweede lezer	Maikel Aragon van den Broeke
Projectnummer	1282878
Aantal pagina's	34
Datum	24 december 2021
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

TAUW bv
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
T +31 30 28 24 82 4
E info.utrecht@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Doel	5
1.2	Wetgeving	5
1.3	Te beschouwen onderdelen Wnb	5
1.4	Kwaliteit	6
1.5	Uitgangspunten	6
2	Situatie en beoogde ontwikkeling	7
2.1	Huidige situatie	7
2.2	Beoogde ontwikkeling	11
3	Soortenbescherming	12
3.1	Beschermingsregime en bepalingen	12
3.2	Vrijstellingen	12
3.3	Zorgplicht	13
3.4	Werkwijze	13
3.5	Literatuuronderzoek	14
3.6	Effecten	15
3.6.1	Flora	15
3.6.2	Grondgebonden zoogdieren	16
3.6.3	Zeezoogdieren	21
3.6.4	Vleermuizen	22
3.6.5	Vogels	22
3.6.6	Amfibieën	23
3.6.7	Reptielen	24
3.6.8	Vissen	24
3.6.9	Libellen	25
3.6.10	Vlinders	25
3.6.11	Overige ongewervelden	25
3.6.12	Zorgplicht	26
4	Natura 2000	27
4.1	Beschermingsregime Natura 2000 bij projecten	27

4.2	Relevante Natura 2000-gebieden	27
4.3	Toetsing en vervolg	28
5	Natuurnetwerk Brabant.....	29
5.1	Beschermingsregime Natuurnetwerk Brabant	29
5.2	Toetsing en vervolg	29
6	Beschermde houtopstanden.....	30
6.1	Wettelijk kader	30
6.2	Toetsing en vervolg	30
7	Conclusies en aanbevelingen.....	31
7.1	Soortenbescherming	31
7.2	Natura 2000	32
7.3	Natuurnetwerk Nederland	33
7.4	Beschermde houtopstanden	33
8	Bronnen	34

1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over het doel van de toetsing, de relevante natuurwetgeving, de wijze van kwaliteitsborging en de te hanteren uitgangspunten voor toetsing.

1.1 Doel

In opdracht van Waterschap Brabantse Delta heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet Natuurbescherming (Wnb) voor het versterken van de Standhazensedijk te Drimmelen. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de natuurwetgeving, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen kunnen worden verleend. In de rapportage worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke onderdelen van de Wet natuurbescherming (hierna te noemen Wnb) zijn van belang?
- In hoeverre is de beoogde ontwikkeling (mogelijk) strijdig met de Wnb?
- Zijn maatregelen en/of een ontheffing/vergunning nodig?
- Wat betekent dit voor de verdere planvorming en uitvoering?

1.2 Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wnb in werking. De Wnb is het nieuwe wettelijke stelsel voor natuurbescherming en vervangt drie tot dan bestaande wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en faunawet en de Boswet.

Het beschermingsregime gaat uit van het “nee, tenzij-principe”. Dit betekent dat de genoemde verbodsbepalingen in de Wnb voor bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden altijd gelden. Het afwijken hiervan is alleen onder voorwaarden toegestaan. Gedeputeerde Staten (GS) van de provincie is het bevoegd gezag voor het verlenen van toestemming door middel van een vergunning, ontheffing of vrijstelling.

1.3 Te beschouwen onderdelen Wnb

Soortenbescherming is van toepassing, omdat er ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden die mogelijk een negatief effect veroorzaken op beschermde soorten.

Voor effecten op Natura 2000-gebieden in het kader van gebiedsbescherming is alleen gekeken of vervolgstappen zoals een voortoets of passende beoordeling nodig zijn. Gebiedsbescherming wordt ook gewaarborgd onder de Wet Ruimtelijke Ordening (Wro). Daarom is het NNN (Natuurnetwerk Nederland) ook van toepassing. Ook voor NNN geldt, dat alleen gekeken is of een ‘nee, tenzij’ toets nodig is.

Het onderdeel houtopstanden is eveneens van toepassing, omdat er mogelijk bomen worden gekapt ten behoeve van de beoogde ontwikkeling.

1.4 Kwaliteit

Door inzet van deskundige ecologen en landelijk geaccepteerde onderzoeksmethodes wordt de kwaliteit van het onderzoek zoveel mogelijk gewaarborgd. Mede in dit kader is TAUW aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, een samenwerkingsverband van adviesbureaus die ecologisch advies geven en ecologisch onderzoek verrichten. Een volledige garantie over de aanwezigheid van beschermde soorten is echter, ondanks dat de algemeen geaccepteerde onderzoeksprotocollen worden gevolgd, niet te geven.

1.5 Uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing op de beoogde ontwikkeling:

- Werkzaamheden worden bij daglicht uitgevoerd
- In de gebruiksfase is extra uitstraling door kunstmatige lichtbronnen uitgesloten
- Er worden geen gebouwen gesloopt of anderzijds aangetast
- Op luchtfoto's in web viewers zijn ongeveer 6 bomen op of langs de akker aan de zuidkant van het plangebied en ten oosten van de weg de 'Bergsepolder' te zien. Deze bomen bleken bij het veldbezoek op 19 augustus 2021 al gekapt
- Bij projecten aan primaire waterkeringen is de RVO soms bevoegd gezag. We gaan er in dit project vanuit dat de Provincie bevoegd gezag is, aangezien de dijk niet door het Rijk onderhouden wordt

2 Situatie en beoogde ontwikkeling

Dit hoofdstuk bevat achtergrondinformatie over de huidige situatie, het voorgenomen plan en de uit te voeren werkzaamheden.

2.1 Huidige situatie

Figuur 2.1 toont de ligging van het plangebied. Figuur 2.2 en 2.3 geven een impressie van het plangebied en het faalmechanisme waardoor de dijk (primaire waterkering) niet meer voldoet aan de eisen ten aanzien van hoogwaterveiligheid. Figuur 2.4 tot en met 2.6 geven een sfeerimpressie van het plangebied.

Het plangebied bestaat uit een dijk. Op de dijk ligt een fietspad. De dijk is begroeid met gras en laagblijvende kruiden zoals brandnetel, smeervortel, ridderzuring en perzikkruid. Aan de noordkant gaat de teen van de dijk over in een natuurvriendelijke oever aan een recreatieplas. De oever is begroeid met riet en andere oevervegetatie. Aan de recreatieplas ligt 'Beachclub Puur'. Hier worden feesten en bruiloften georganiseerd. Ten westen van 'Beachclub Puur' zijn recent een aantal landtongen aangelegd waarop (recreatie)woningen zijn beoogd. De recreatieplas is onderdeel van een (jacht)haventerrein. Het complete haventerrein ligt aan de zuidkant van de Amer. Ten noorden van de Amer ligt natuurgebied De Biesbosch.

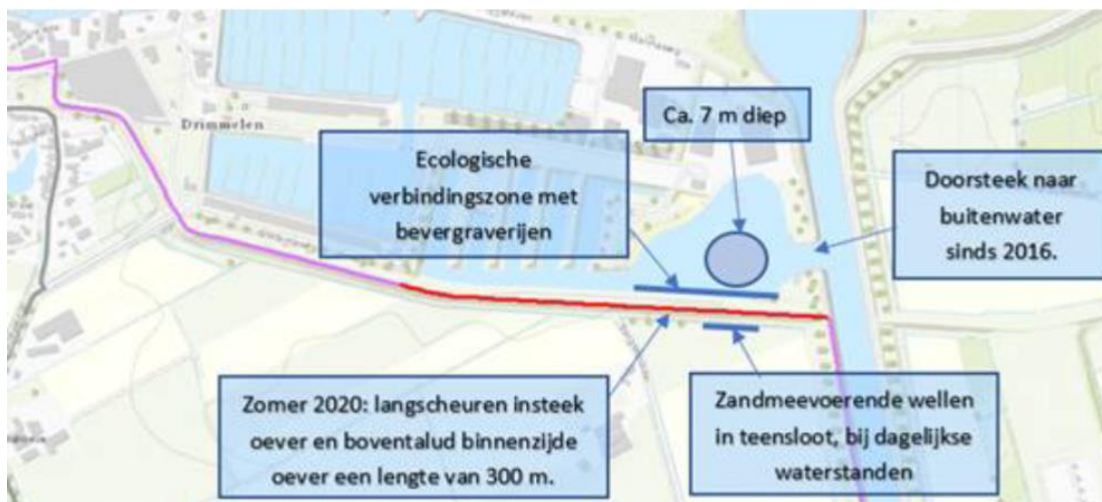
Aan de zuidkant van de dijk (binnendijks) liggen akkers waar tijdens het veldbezoek voornamelijk mais op werd verbouwd. Tussen de akkers en de dijk ligt een sloot van ongeveer 2 meter breed en een meter diep. De meest nabijgelegen bebouwing (boerderij) ligt op ongeveer 70 meter afstand van de dijk.

Ten oosten van het plangebied ligt de Amertak. Op de dijk langs de Amertak staat een dubbele rij volgroeide populieren. Het ontbreekt zowel ten noorden als ten zuiden van de dijk verder aan bomen en struiken. In 2016 is een doorsteek tussen de recreatieplas en de Amertak gemaakt.

Uit de WBI2017-beoordeling volgt dat de Standhazensedijk Drimmelen een hoge kans heeft op falen door piping, het vak voldoet ruim niet aan de norm. Omdat de hoge faalkans ook blijkt uit de inspectieresultaten, is de opgave bij dit dijkvak urgent. In figuur 2.2 is een overzichtskaart van de problematiek van de Standhazensedijk weergegeven. Bij hoge waterstanden, kan water door zandlagen, die aanwezig zijn onder de basis van de dijk, onder de dijk doorstromen. Dit gebeurt veelal na het opbarsten van de deklaag (door waterdruk) op een binnendijkse plek/locatie. Wanneer daarbij zanddeeltjes meegevoerd worden, kan door erosie een holle ruimte, ook wel 'pipe' genoemd, onder de dijk ontstaan, waardoor de dijk ondermijnd wordt en kan bezwijken. Dit bezwijkmechanisme noemen we piping.

Figuur 2.1 Ligging plangebied (globaal begrensd)

Figuur 2.2 Ligging van het plangebied (rode lijn) en de problemen die aanleiding zijn voor de beoogde ontwikkeling

Figuur 2.3 Schematische weergave van piping als faalmechanisme (helpdeskwater.nl) en een voorbeeld van een zandvoerende wel

Figuur 2.4 Impressie van het plangebied met buitendijks (links) een waterpartij en binnendijks (rechts) akkers

Figuur 2.5 Sloot en akker ten zuiden van de dijk

Figuur 2.6 Sloot en akker ten zuiden van de dijk. Op deze locatie, ten oosten van de weg 'Bergsepolder' zijn recent bomen gekapt

2.2 Beoogde ontwikkeling

De Standhazensedijk moet op korte termijn versterkt worden. Globaal zijn er vier alternatieven mogelijk:

- Grondoplossing: piping- en/of stabiliteitsberm, waarbij met grondophoging aan het bestaande dijklichaam, de kwelweg wordt verlengd en/of de stabiliteit van het dijklichaam wordt verbeterd
- Constructieve oplossing: kwel- en/of stabiliteitsscherm, waarbij met een verticale constructie de kwelweg wordt verlengd en/of de stabiliteit van het dijklichaam wordt verbeterd. Om de constructie aan te brengen is een werkstrook van circa 5 meter nodig
- Innovatieve pipingoplossende maatregel: ingreep waarbij met een verticaal zanddicht geotextiel of verticale grofzand barrière piping wordt voorkomen. Hiervoor wordt een sleuf gegraven, waarna vervolgens de innovatieve pipingoplossende maatregel wordt aangebracht. Om deze constructie aan te brengen is een werkstrook van circa 5 meter nodig
- Een combinatie van bovenstaande oplossingen

Aanlegfase

De aanlegfase is tijdelijk. In de aanlegfase is (mogelijk) sprake van de volgende voor flora en fauna versturende factoren:

- Optische verstoring en/of verstoring door geluid en trillingen door:
 - grondverzet met bijkomende (verkeers)beweging van kranen en dumpers
 - verhoogde aanwezigheid en beweging van mensen
- Aantasten/vernietigen van leefgebied

Verstoring door inzet van kunstmatige lichtbronnen is uitgesloten. Als uitgangspunt geldt dat niet wordt gewerkt tussen zonsondergang en zonsopkomst.

Gebruiksfase

In de gebruiksfase kan leefgebied van beschermde soorten permanent verloren zijn gegaan door fysieke aantasting als gevolg van ruimtebeslag. Door het aanbrengen van een relatief voedselrijk kleipakket of deklaag op de dijk, kunnen groeiplaatsen van beschermde flora worden vernietigd. Indirect kunnen flora en fauna die afhankelijk zijn van kwel worden geschaad door pipingoplossende maatregelen.

3 Soortenbescherming

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de vraag of beschermde plant- en diersoorten door de beoogde activiteiten kunnen worden geschaad. Indien schade op kan treden, dan wordt aangegeven of hiervoor aanvullende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is.

3.1 Beschermingsregime en bepalingen

In de Wnb zijn bepalingen opgenomen voor de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten. Het gaat onder meer om soorten die in Nederland, maar ook in Europa in hun voortbestaan worden bedreigd. De Wnb kent drie beschermingsregimes:

- Vogels: het gaat hier om alle inheemse vogels in hun natuurlijk verspreidingsgebied. Ze zijn beschermd via de Vogelrichtlijn
- Dieren en planten: het gaat hier om alle inheemse dieren en planten. Ze zijn beschermd via de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn
- Nationale soorten: het gaat hier om de soorten, die niet onder de reikwijdte van de Vogel- of Habitatrichtlijn vallen. Deze soorten zijn wel nationaal beschermd

Per beschermingsregime is bepaald welke verboden er gelden en onder welke voorwaarden ontheffing, vergunning of vrijstelling kan worden verleend door het bevoegd gezag. De bepalingen zijn samengevat in tabel 3.1. De bepalingen voorzien in een bescherming van verblijfplaatsen, evenals de bescherming tegen verstorende invloeden. Bevoegd gezag kan een ontheffing verlenen van de verboden als genoemd in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Bij projecten aan primaire waterkeringen is de RVO soms bevoegd gezag. We gaan er in dit project vanuit dat de Provincie bevoegd gezag is, aangezien de dijk niet door het Rijk onderhouden wordt.

3.2 Vrijstellingen

In de Wnb is een aantal algemene soorten amfibieën en zoogdieren beschermd onder de categorie "Nationale soorten", zoals gewone pad, bruine kikker en konijn. Provincie Noord-Brabant heeft bevoegdheid om bij verordening deze soorten "vrij te stellen" van de ontheffing/vergunningsplicht. Dit betekent dat geen ontheffing nodig is voor werken gericht op ruimtelijke inrichting en ontwikkeling en beheer en onderhoud. Vrijgestelde soorten zijn niet meegenomen in deze toetsing.

Tabel 3.1 Verbodsbepalingen soortenbescherming onder de Wnb

Verbodsbepaling	A Vogels Vrl	B Dieren Hrl/ Bonn/Bern	C Planten Hrl/ Bonn/Bern	D Dieren (‘nationaal’)	E Planten (‘nationaal’)
Dieren of planten:					
Doden of vangen	3.1.1	3.5.1		3.10.1.a	
Storen/verstoren	3.1.4 (tenzij 3.1.5)	3.5.2			
Plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen			3.5.5		3.10.1.c
Onder zich hebben of vervoeren	3.2.6	3.6.2	3.6.2		
Plaatsen:					
Vernielen, beschadigen of wegnemen nesten	3.1.2				
Beschadigen of vernielen voortplantingsplaatsen		3.5.4		3.10.1.b (vaste vp)	
Beschadigen of vernielen rustplaatsen	3.1.2	3.5.4		3.10.1.b (vaste rp)	
Eieren:					
Vernielen (of -Vrl- beschadigen)	3.1.2	3.5.3			
Rapen	3.1.3	3.5.3			
Onder zich hebben	3.1.3				

Toelichting:

Codes verwijzen naar wetsartikelen Wet natuurbescherming

Oranje verbodsbepaling geldt alleen wanneer sprake is van opzet

Rood verbodsbepaling geldt in alle gevallen, ook wanneer geen sprake is

3.3 Zorgplicht

De zorgplicht (artikel 1.11 van de Wnb) houdt in dat handelingen, die nadelige gevolgen kunnen hebben voor in het wild levende dieren en planten achterwege gelaten moeten worden of dat maatregelen worden getroffen om die gevolgen te voorkomen en/of beperken. Het betreft alle in het wild levende dieren en planten. De zorgplicht dient onder meer als vangnet voor de bescherming van soorten waarvoor op grond van de Wnb geen specifiek verbod geldt. De zorgplicht is daarnaast van toepassing op beschermde gebieden.

3.4 Werkwijze

De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten is bepaald aan de hand van de volgende gegevens:

- Regionale en landelijke verspreidingsatlassen en -data (zie ook hoofdstuk 8)
- Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF)
- Natuurkaart van TAUW

- Een oriënterend veldbezoek op 19 augustus 2021

Het doel van de literatuurstudie is om na te gaan welke beschermde soorten en gebieden in of in de omgeving van het plangebied kunnen voorkomen. De ecooloog controleert vervolgens tijdens het oriënterende veldbezoek of de locatie voldoet aan eisen die soorten aan hun leefomgeving stellen. Ook kijkt de ecooloog naar aanwijzingen van de aanwezigheid (zichtwaarnemingen en sporen van terreingebruik, zoals holen, uitwerpselen, haren, prooi- of voedselresten).

3.5 Literatuuronderzoek

Op basis van verspreidingsgegevens kan niet worden uitgesloten dat de soorten uit tabel 3.2 in of in de nabijheid van het plangebied voorkomen.

Tabel 3.2 Beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied voor kunnen komen

Soortgroep	Aanwezige soorten in omgeving
Flora	Drijvende waterweegbree (artikel 3.5), dregs, grote leeuwenklauw, kleine wolfsmelk, kluwenklokje, ruw parelzaad (artikel 3.10).
Grondgebonden zoogdieren	Bever, otter, noordse woelmuis (artikel 3.5), boommarter, steenmarter, das, eekhoorn, waterspitsmuis, bunzing, wezel, hermelijn (artikel 3.10).
Zeezoogdieren	Gewone zeehond (artikel 3.10).
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, tweekleurige vleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, watervleermuis, baardvleermuis, franjestaart (artikel 3.5).
Vogels - bezette nesten	Diverse soorten (artikel 3.1).
Vogels - jaarrond beschermd nest	Ooievaar, wespandief, buizerd, havik, sperwer, boomvalk, slechtvalk, ransuil, kerkuil, steenuil, roek, grote gele kwikstaart, gierzwaluw, huismus (artikel 3.1).
Amfibieën	Boomkikker, heikikker, poelkikker, rugstreeppad (artikel 3.5), alpenwatersalamander, vinpootsalamander kamsalamander (artikel 3.10)
Reptielen	Hazelworm, levendbarende hagedis, ringslang (artikel 3.10).
Vissen	Houting (artikel 3.5), kwabaal, grote modderkruiper (artikel 3.10).
Vlinders	Bruine eikenpage (artikel 3.10)
Libellen	Rivierrombout, gevlekte witsnuitlibel (artikel 3.5), beekrombout, bosbeekjuffer (artikel 3.10).
Overige ongewervelden	Platte schijfhoren (artikel 3.5).

3.6 Effecten

3.6.1 Flora

Drijvende waterweegbree is een plant van helder, voedselarm tot matig voedselrijk (fosfaatarm), zwak zuur water. Ze komt voor in laaglandbeken, vennen, kanalen en poelen. Het water binnen de invloedssfeer van de beoogde ontwikkeling bestaat uit voedselrijk open water ten noorden van het plangebied en sloten rond akkers aan de zuidkant van de dijk. Het zijn daar voedselrijke en deels verstoorde omstandigheden, die ongeschikt zijn voor drijvende waterweegbree. Dat drijvende waterweegbree in of nabij het plangebied voorkomt is met zekerheid uitgesloten.

Dreps, grote leeuwenklauw, kleine wolfsmelk, kluwenklokje en ruw parelzaad komen voor op open en zonnige plaatsen zoals op akkers (wintergraanakkers en speltakkers), soms langs spoorwegen (spoorwegterreinen), dijken, braakliggende grond, wegranden (open plekken in bermen van grote verkeerswegen), ruigten, ruderaal plaatsen en stortterreinen. De dijk is begroeid met gras en laagblijvende kruiden zoals brandnetel, smeervortel, ridderzuring, akkerdistel, melkdistel en perzikkruid. Dergelijke soorten kenmerken een (zeer) voedselrijke situatie. De vegetatie is, op een paar open plekken door maaischade na, vrij dicht. De open plekken door maaischade zullen snel weer dichtgroeien met de aanwezige snelgroeïende soorten. Figuur 3.1 geeft een impressie van de vegetatie op de dijk. Ook de soorten en vegetatiestructuur op en langs oevers van watergangen en waterpartijen langs de dijk kenmerken een voedselrijke situatie. Het ontbreekt aan geschikte groeiplaatsomstandigheden voor dreps, grote leeuwenklauw, kleine wolfsmelk, kluwenklokje en ruw parelzaad. Dat deze soorten in of in de nabijheid van het plangebied voorkomen, is met zekerheid uitgesloten.

De aanwezigheid van en negatieve effecten op beschermde flora is met zekerheid uitgesloten. Nader onderzoek of andere vervolgstappen zoals het treffen van mitigerende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Figuur 3.1 Impressie van de vegetatie op de dijk

3.6.2 Grondgebonden zoogdieren

Het ontbreekt in het plangebied aan geschikt habitat voor de eekhoorn. Er zijn bomenrijen aanwezig met een boomsoort die niet in voedsel voor eekhoorns voorzien. Het ontbreekt daarnaast aan voldoende dekking in de vorm van ondergroei. Hierdoor is het plangebied ook ongeschikt voor de das. Er zijn tijdens het veldbezoek ook geen holen, burchten of andere sporen van de das aangetroffen. Het ontbreekt ook aan geschikte holen of schuilelementen voor de boommarter en steenmarter in het plangebied. Er zijn geen gebouwen aanwezig en in bomen zijn geen holtes aangetroffen. Ook ontbreekt het aan dichte struiken of andere schuilelementen zoals takkenrillen.

Op de dijk maar ook in de oeverzone ontbreekt het aan geschikte verblijfplaatsen voor de otter. Door recreatief medegebruik is het plangebied ook niet heel geschikt voor de soort. Dat het plangebied van belang is als leefgebied voor de otter is uitgesloten.

Noordse woelmuis en waterspitsmuis

De noordse woelmuis leeft in hoge vegetaties met vooral grasachtige planten. In gebieden waar andere woelmuizen voorkomen, leeft de soort veel in natte terreinen, zoals rietland, moeras, zeer extensief gebruikte weilanden, drassige hooilanden, vochtige duinvalleien en periodiek overstroomde terreinen. Doordat de noordse woelmuis geen watervrees heeft, kan hij goed eilandjes bereiken, waar hij dan vaak als enige woelmuis voorkomt.

De waterspitsmuis komt voor in rijk begroeide, natuurvriendelijke oevers. De oever van de recreatieplas ten noorden van de dijk voorziet in geschikt habitat voor beide soorten. Beide soorten komen in de Biesbosch voor. Ten zuiden van de Amer is geschikt leefgebied aanwezig. Hoewel de kans gezien de ligging ten opzichte van bewezen bezet leefgebied niet heel groot is, kan de aanwezigheid van beide soorten niet met zekerheid worden uitgesloten. Aangenomen

wordt dat het natte profiel van de oever tot en met de eerste meter van het dijktaalud door beide soorten als leefgebied gebruikt kan worden. Als de oever(vegetatie) ten behoeve van de dijkversterking wordt aangetast, kan niet worden uitgesloten dat leefgebied wordt vernietigd en dat exemplaren worden gedood en/of verwond. Beide gevolgen betreft een overtreding van verbodsbepalingen van de Wnb. De oever van de watergang aan de zuidkant van de dijk is ongeschikt voor beide soorten vanwege een relatief steile oever en een weinig afwisselende vegetatiestructuur.

Het dijktaalud zelf is niet van essentieel belang voor beide soorten. Het verstoren van de waterspitsmuis is niet per definitie verboden, omdat het een artikel 3.10 soort is. Het verstoren van de noordse woelmuis (artikel 3.5) is wel verboden. Werkzaamheden op enkele meters afstand van de oever kunnen voor dusdanige verstoring zorgen, dat dieren het leefgebied verlaten. Uitwijkmogelijkheden zijn beperkt. Het tijdelijk ongeschikt raken van leefgebied moet in dit geval voor beide soorten ook gezien worden als (tijdelijke) vernietiging van leefgebied.

Als de oever wordt aangetast of als in de directe nabijheid van de oever gewerkt wordt, is nader onderzoek naar de waterspitsmuis en noordse woelmuis nodig om de aan- of afwezigheid vast te stellen. Nader onderzoek moet plaatsvinden door het plaatsen van life-traps die dagelijks gecontroleerd moeten worden over een periode van ongeveer 10 dagen. Het najaar is een goede periode om onderzoek te doen. Exemplaren zijn in die periode relatief actief en de dichtheden zijn hoog, aangezien er mogelijk ook jonge dieren aanwezig zijn.

Bij aanwezigheid van één of beide soorten zijn maatregelen nodig om negatieve effecten te voorkomen. Als er ondanks het treffen van mitigerende maatregelen toch verbodsbepalingen worden overtreden, is een ontheffing nodig. Een ontheffing kan redelijkerwijs verkregen worden omdat het project in het belang van de hoogwaterveiligheid plaats moet vinden.

Figuur 3.2 Impressie van de oever(vegetatie) ten noorden van de dijk

Figuur 3.3 Impressie van de oever(vegetatie) ten noorden van de dijk

Bever

Het voorkomen van de bever in en rond het plangebied is bekend. In de Biesbosch is een grote populatie aanwezig. In en rond de waterpartij ten noorden van het plangebied zijn bevers waargenomen (NDFF, 2021). Tijdens het oriënterend veldbezoek op 19 augustus 2021 zijn loop- en vraatsporen van bever in de oeverzone binnen- en buitendijks aangetroffen (zie figuur 3.4). In de oeverzone buitendijks is één tak aangetroffen die door bever is afgeknaagd. Dit spoor was vrij oud. Aan de kruidige oevervegetatie zijn wel verse vraatsporen aangetroffen (zie figuur 3.7). Bevers eten in de zomer relatief veel laagblijvende oevervegetatie. In de winter wordt vooral houtige vegetatie gegeten. In de zomerperiode foerageren bevers ook op akkers. Zo worden mais en suikerbieten gegeten. Recent is een bever over de dijk gelopen (zie figuur 3.5 en 3.6) en heeft één of enkele maiskolven aan de rand van de binnendijks gelegen maisakker opgegeten. Aan de hand van het aantal sporen wordt aangenomen dat het plangebied door één of twee bevers wordt aangedaan om er te foerageren op oevervegetatie en/of mais.

Door werkzaamheden in de oeverzone buitendijks is er mogelijk tijdelijk minder voedsel binnen het leefgebied van de aanwezige bevers aanwezig. Ook is niet uitgesloten dat de maisakker (binnendijks) tijdelijk onbereikbaar is op het moment dat bevers hier gebruik van maken. De werkzaamheden zijn tijdelijk en in de omgeving is voldoende foerageergebied aanwezig. In de gebruiksfase kunnen bevers het plangebied onverminderd als foerageergebied gebruiken. Permanente effecten zijn met zekerheid uitgesloten en tijdelijke effecten tijdens de uitvoering van het werk beperken zich tot het tijdelijk terugtrekken van bevers naar rustige plekken binnen het huidige leefgebied. Tijdens de werkzaamheden kunnen bevers wel worden verstoord en er wordt mogelijk foerageergebied aangetast. Afhankelijk van de uiteindelijke uitvoeringswijze kan het nodig zijn om hier een ontheffing voor aan te vragen.

Verblijfplaatsen worden niet verwacht. De oever buitendijks is zeer flauw. Een hol graven dat droog is en blijft is niet mogelijk. Via een lange gang kan in theorie wel een droog hol in het dijklichaam gegraven worden. Om de aanwezigheid van verblijfplaatsen met zekerheid uit te sluiten is een vervolgbezoek nodig. Bij voorkeur wordt de oever zowel vanaf het water als vanaf de dijk goed geïnspecteerd. Het natte profiel van de oever is ondiep. Bevers zwemmen graag onder water hun hol in. Als er een hol in het dijktaalud aanwezig is, moet een zwemgeul in de ondiepe oeverzone zichtbaar zijn. Dergelijke plekken zijn vaak ook te herkennen omdat er weinig of minder riet of andere oevervegetatie groeit. Mocht er toch een verblijfplaats worden aangetroffen, dan is een ontheffing voor het verstoren dan wel aantasten van een verblijfplaats nodig. Een ontheffing kan redelijkerwijs verkregen worden omdat het project in het belang van de hoogwaterveiligheid plaats moet vinden.

Figuur 3.4 In- en uitteedplaats van bever op de oever langs de dijk

Figuur 3.5 Vers loopspoor van een bever die naar de binnendijs gelegen maisakker is gelopen

Figuur 3.6 In- en uittreedplaats van een bever die binnendijs op mais heeft gefoerageerd. Boven op het talud van de sloot is met enige moeite een afgekloven maiskolf te zien

Figuur 3.7 Verse vraatsporen aan oeervervegetatie

Bunzing, wezel en hermelijn

In de dijk zijn geen holen aanwezig waar bunzing, wezel of hermelijn in kunnen verblijven. Buitendijks is het te nat voor verblijfplaatsen voor bunzing, wezel en hermelijn. Binnendijks bestaat de habitat uit akkers (grasland en mais). Het ontbreekt aan rommelhoekjes en geschikte groenstructuren. De aanwezigheid van wezel en bunzing is daarom uitgesloten. De hermelijn heeft een voorkeur voor een waterrijke omgeving en komt ook in agrarisch cultuurlandschap voor, mits voldoende dekking aanwezig is. Dat de hermelijn voorkomt kan niet worden uitgesloten. De iets ruiger begroeide oevers van watergangen kunnen van belang zijn als verbinding tussen leefgebieden en er kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn. De dijk en het rietland buitendijks kan als foerageergebied gebruikt worden. Door de ingreep wordt leefgebied tijdelijk aangetast. Ook verblijfplaatsen kunnen daarbij worden aangetast. Exemplaren kunnen worden gedood en/of verwond. Als het rietland en de oevers van watergangen in de gebruiksfase weer in huidige staat hersteld worden, is een permanent negatief effect op het leefgebied uitgesloten.

Er is nader onderzoek naar de hermelijn nodig om de aan- of afwezigheid te bepalen. Als de soort wordt aangetroffen, zijn mitigerende maatregelen nodig en moet waarschijnlijk een ontheffing worden aangevraagd.

3.6.3 Zeezoogdieren

Dat het plangebied in het verspreidingsgebied van de gewone zeehond ligt, komt door enkele incidentele waarnemingen van zwervende of pleisterende exemplaren in en rond de Biesbosch. Er is in het binnenland geen sprake van duurzame populaties of meer dan incidentele waarnemingen. Het plangebied is dan ook met zekerheid geen onderdeel van essentieel leefgebied voor de soort. Een negatief effect op de gewone zeehond is uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet nodig.

3.6.4 Vleermuizen

Hoewel vleermuizen zoogdieren zijn, worden deze vanwege hun afwijkende eigenschappen als afzonderlijke groep behandeld. Er zijn drie typen leefgebied van vleermuizen te onderscheiden: verblijfplaatsen, foerageergebied en vliegroutes. Verblijfplaatsen bevinden zich, afhankelijk van de soort, in woningen of in bomen. Foerageergebieden zijn groen- of waterstructuren zoals struweel, bomenrijen en watergangen. Vliegroutes worden gevormd door lijnvormige elementen zoals bomenrijen, randen van bebouwing en watergangen. Omdat vliegroutes vaak al foeragerend worden gebruikt, is onderscheid soms vaag.

Verblijfplaatsen

Binnen de invloedssfeer van het voornemen staan geen gebouwen. Een direct negatief effect op verblijfplaatsen van gebouw bewonende soorten is daarom uitgesloten. In de bomen in of rond het plangebied zijn geen holtes aangetroffen die geschikt zijn voor boom bewonende soorten. Een negatief effect op verblijfplaatsen van vleermuizen is uitgesloten.

Foerageergebied en vliegroutes

Het dijklichaam is begroeid met lage planten. Op de dijk langs de Amertak staat een dubbele rij volgroeide populieren. Deze bomenrij wordt in de huidige situatie al onderbroken op de plek waar het plangebied op de dijk langs de Amertak aansluit. Het aantal bomen dat eventueel gekapt moet worden is dus beperkt. Aan de oostkant van de Amertak staan ook bomenrijen. Bij eventuele bomenkap blijft een ononderbroken bomenstructuur aanwezig. De dijk zelf kan ook als vliegroute worden gebruikt en in de luwte van de dijk kunnen vleermuizen foerageren. De dijk wordt versterkt en blijft dus behouden en er zal bij daglicht gewerkt worden (waardoor geen kunstlicht gebruikt hoeft te worden). Een negatief effect op foerageergebieden en vliegroutes treedt niet op. Er zijn geen vervolgstappen nodig.

3.6.5 Vogels

Vogels met jaarrond beschermde nesten

De nesten van deze soorten zijn het hele jaar beschermd, evenals de functionele leefomgeving rondom het nest. Er zijn geen nesten van de ooievaar aangetroffen tijdens het oriënterend veldbezoek. Het ontbreekt ook aan geschikte kunstwerken of gebouwen die voor de slechtvalk hoog genoeg zijn om in te broeden. De aanwezigheid van nesten of leefgebied van de grote gele kwikstaart is uitgesloten omdat het ontbreekt aan helder stromend water. Binnen de invloedssfeer van het voornemen zijn geen geschikte nestlocaties voor de huismus of gierzwaluw aanwezig. De meest nabijgelegen locaties waar de huismus en gierzwaluw kunnen broeden betreffen een aantal boerderijen op ongeveer 70 meter afstand van het plangebied. De boerderijen liggen buiten de invloedssfeer van het werk en er blijft voor de huismus voldoende foerageergebied aanwezig. De boerderij(en) kunnen ook door de kerkuil en steenuil als broed- of rustlocatie worden gebruikt. Voor beide soorten geldt dat de dijk niet van essentieel belang is als foerageergebied. In de omgeving blijft ruim voldoende geschikt foerageergebied aanwezig en in de gebruiksfase is de dijk weer geschikt als foerageergebied. De kerkuil broedt en verblijft inpandig en is daarom niet gevoelig voor verstoring door werkzaamheden en transportbewegingen op of rond de dijk. Steenuilen rusten en jagen ook overdag buiten.

Gezien de afstand tot het plangebied en het feit dat er ten behoeve van agrarisch gebruik van de erven en de omgeving van de erven, is het uitgesloten dat verstoring met wezenlijke invloed optreedt.

De bomen in en rond het plangebied zijn gecontroleerd op geschikte nesten van wespendif, buizerd, havik, sperwer, boomvalk en ransuil. Tijdens het veldbezoek is de aanwezigheid van nesten van deze soorten uitgesloten.

De aanwezigheid van en negatieve effecten op jaarrond beschermde soorten is uitgesloten. Nader onderzoek of andere vervolgstappen zoals het treffen van mitigerende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing is niet nodig.

Vogels (inventarisatie gewenst)

De nesten van vogels in deze categorie zijn alleen jaarrond beschermd als 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen. Dat dergelijke soorten in het plangebied broeden is uitgesloten. De ingreep is van beperkte omvang en lokale aard. Er blijven daarom altijd voldoende alternatieve broedlocaties aanwezig. In één van de populieren langs de Amertak en direct naast het plangebied is een nestkast van de torenvalk aangetroffen (zie figuur 3.7). Als het werk in het broedseizoen wordt uitgevoerd, verdient het aanbeveling de nestkast te verplaatsen naar een boom op meer dan 100 meter afstand van de werkzaamheden.

Tijdens het broedseizoen beschermde vogels

De nesten van deze soorten zijn beschermd als ze als broedlocatie in gebruik zijn. Bij het oriënterende veldbezoek zijn geschikte nestlocaties van broedvogels aangetroffen, namelijk oevers van watergangen, rietkragen en bomen. De volgende negatieve effecten zijn niet uitgesloten .

Vogels kunnen gedurende het gehele jaar tot broeden komen. Het is daarom zaak om hier voorafgaand aan het werk rekening mee te houden. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart tot en met juli (dit wordt wel gezien als het reguliere broedseizoen). Een (periodieke) controle op nesten van broedvogels is voorafgaand aan de werkzaamheden noodzakelijk om overtreding van de wet te voorkomen. Als een broedgeval aanwezig is, dient een verstoringvrije zone te worden aangehouden, waarbinnen gedurende de periode van broeden niet wordt gewerkt. De breedte van deze zone dient door een ter zake kundige te worden bepaald.

3.6.6 Amfibieën

De waterpartijen buitendijks zijn te diep en groot om in geschikt voortplantingswater te voorzien voor alle beschermde amfibieën. Binnendijks liggen enkele watergangen rond akkers (teelt op volle grond). Deze watergangen worden intensief beheerd en geschoond en hebben vrij steile oevers. Het ontbreekt hierdoor aan geschikt voortplantingshabitat voor boomkikker, heikikker, poelkikker, alpenwatersalamander, vinpootsalamander en kamsalamander. Dat deze soorten in het plangebied voorkomen, is op grond van bovenstaande met zekerheid uitgesloten.

De rugstreeppad kan in theorie wel in watergangen rond akkers voorkomen. De rugstreeppad is een slechte zwemmer en zit graag in zeer ondiep water. Ondiep water wordt ook geprefereerd omdat het water snel opwarmt. De oevers van de watergangen zijn echter te steil en de watergangen te diep. Dat de rugstreeppad binnen de invloedssfeer van het voornemen voorkomt, is met zekerheid uitgesloten.

3.6.7 Reptielen

De hazelworm en levendbarende hagedis komen voor op zonnige, schrale, half open terreinen zoals op heide en in en rond open en structuurrijke bossen. Het plangebied bestaat uit relatief dicht grasland, bomenrijen, sloten en rietland en voorzien niet in geschikt habitat voor beide soorten.

De ringslang komt voor in uiteenlopende habitats maar vooral in natte heideterreinen en veengebieden. Het plangebied is waterrijk. Binnendijs ontbreekt het aan natuurlijke oevers, er moeten voldoende broeihopen zijn die in voortplantingshabitat kunnen voorzien. Buitendijs is een brede rietkraag aanwezig. Het ontbreekt hier en in de ruimte omgeving echter aan geschikte broeiplaatsen. Dat de ringslang in het plangebied voorkomt, is met zekerheid uitgesloten.

3.6.8 Vissen

De grote modderkruiper komt voor in moerassen en moerassloten. Het open water dat buitendijs aanwezig is, kwalificeert niet als moeras en de binnendijs gelegen watergangen door intensief beheer eveneens niet. Dat de grote modderkruiper binnen de invloedssfeer van het voornemen voorkomt, is met zekerheid uitgesloten.

Houting paait boven kiezel en zandbodems met enige stroming. Dergelijk leefgebied ontbreekt in het plangebied. De Amer kan door houting gebruikt worden om van en naar paaigebieden stroomopwaarts te trekken. Het kan niet worden uitgesloten dat de soort daarbij de waterpartij ten noorden van het plangebied aandoet. Echter, de waterpartij en de oevers van de waterpartij nabij het plangebied zijn niet van essentieel belang voor de soort. Nader onderzoek is niet nodig en er zijn geen vervolgstappen nodig.

Het paaisubstraat van kwabaal in meren bestaat vaak uit ondiepe, nabij de oever gelegen grove kiezel-, grind- of zandbodems. Soms vindt paai in meren plaats in de diepe delen. De paaigronden van rivier gebonden populaties liggen in zijstroom met lage stroomsnelheden. De paai vindt plaats in paren of groepen, waarbij enkele vrouwtjes worden omgeven door tientallen mannetjes. Vrouwtjes leggen miljoenen kleine eitjes. In stromende wateren groeien de larven op in ondiepe overstromingsvlakten, in meren in de bovenste waterlaag en de oeverzone. Qua habitat is het plangebied mogelijk geschikt als leefgebied. De waterpartij ten noorden van het plangebied is relatief diep en de ondiepe oeverzone is in theorie geschikt als leefgebied voor larven. De waterpartij was tot voor kort (2016) nog geïsoleerd van de Amertak en de Amer. De Amertak is een kanaal met onnatuurlijke oevers en ongeschikt voor kwabaal. Mede door lozing van koelwater is veel oppervlaktewater in Nederland te warm geworden voor kwabaal. Het plangebied ligt direct stroomafwaarts van de Amercentrale.

Dat het water koud genoeg is voor een levensvatbare populatie, is niet waarschijnlijk. Omdat ook de omgeving van het plangebied ongeschikt is voor kwabaal, is voldoende aannemelijk dat het plangebied niet van belang is voor de soort.

De aanwezigheid van beschermde soorten vissen in of in de nabijheid van het plangebied is met zekerheid uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet nodig. Het treffen van mitigerende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing is evenmin nodig.

3.6.9 Libellen

Gevlekte witsnuitlibel is een soort van laagveenmoerassen, vegetatierijke vennen en duinplassen. Het verspreidingsgebied groeit de laatste jaren, waarbij de soort in diverse typen wateren met een rijke oever- en onderwatervegetatie opduikt. Dergelijk habitat ontbreekt in het plangebied. Bosbeekjuffer komt voor in bosbeken. Dit habitat ontbreekt in het plangebied.

Beekrombout komt voor in grotere beken en kleine rivieren en soms in kanalen en grote rivieren. Het zwaartepunt van de verspreiding ligt in het oosten van Nederland. Belangrijk is de aanwezigheid van zuurstofrijk water en onbegroeide zandige substraten en niet te rijk zijn aan nitraten en fosfaten. De soort wordt echter ook in vrij meanderende, relatief snel stromende terrasbeken en -riviertjes aangetroffen die grote peilfluctuaties kennen. Het plangebied voorziet niet in geschikt habitat.

Het voorkomen van rivierrombout in rivieren rond het plangebied is bekend. Larven groeien op in ondiepe, stromingsluwe situaties met zandige substraten. Dergelijk habitat ontbreekt in en rond het plangebied. In het plangebied ontbreekt het echter aan zandstranden waar larven kunnen uitsluipen. Dat het plangebied van belang is voor de rivierrombout is uitgesloten.

De aanwezigheid van beschermde soorten libellen in of in de nabijheid van het plangebied is met zekerheid uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet nodig. Het treffen van mitigerende maatregelen of het aanvragen van een ontheffing is evenmin nodig.

3.6.10 Vlinders

Het ontbreekt in en rond het plangebied aan bosranden, open bospaden, eikenhakhout, kapvlakten in eikenbossen en jonge eikenaanplant. Dat de bruine eikenpage in of in de nabijheid van het plangebied voorkomt, is uitgesloten. Vervolgstappen zijn niet nodig.

3.6.11 Overige ongewervelden

De platte schijfhoren komt voor in zoete, heldere en schone wateren met een rijke begroeiing. Vaak in draadalg-vegetaties. Ook in andere vegetaties, zoals in wateren met krabbescheer. Daarnaast soms op de wortels van onder andere Lisdodde en vergelijkbare oevergebonden planten. De soort leeft niet in verontreinigd of brak water. Binnendijks ligt een watergang aan de teen van de dijk. Het wateroppervlak is grotendeels bedekt met kroos. Op plekken waar kroos ontbreekt, is te zien dat het ontbreekt aan een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Ook de oevervegetatie is matig ontwikkeld.

De platte schijfhoren komt niet voor in omvangrijke en open waterpartijen. Dat de soort buitendijks voorkomt is uitgesloten. Dat de platte schijfhoren in oppervlaktewater binnen de invloedssfeer van het voornemen voorkomt, is met zekerheid uitgesloten.

3.6.12 Zorgplicht

Ten aanzien van de zorgplicht zijn de volgende maatregelen van toepassing:

- Werk bij maai- en graafwerkzaamheden stapvoets in één richting zodat aanwezige fauna tijdig kan vluchten

4 Natura 2000

4.1 Beschermingsregime Natura 2000 bij projecten

Voor de beoogde ontwikkeling is mogelijk een vergunning ingevolge de Wet natuurbescherming (hierna Wnb) verplicht. Dat vloeit voort uit artikel 2.7, tweede lid, van die wet.

2.7 lid 2: Het is verboden zonder vergunning van gedeputeerde staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

De beoogde ontwikkeling moet - in de zin van de Wnb - worden gezien als 'project'. Projecten zijn, althans wanneer ze significante gevolgen kunnen hebben voor één of meer instandhoudingsdoelen, in één of meer Natura 2000-gebieden, alleen toegestaan met een natuurvergunning. In een voortoets wordt nagegaan óf de beoogde activiteit gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden, en zo ja welke gevolgen.

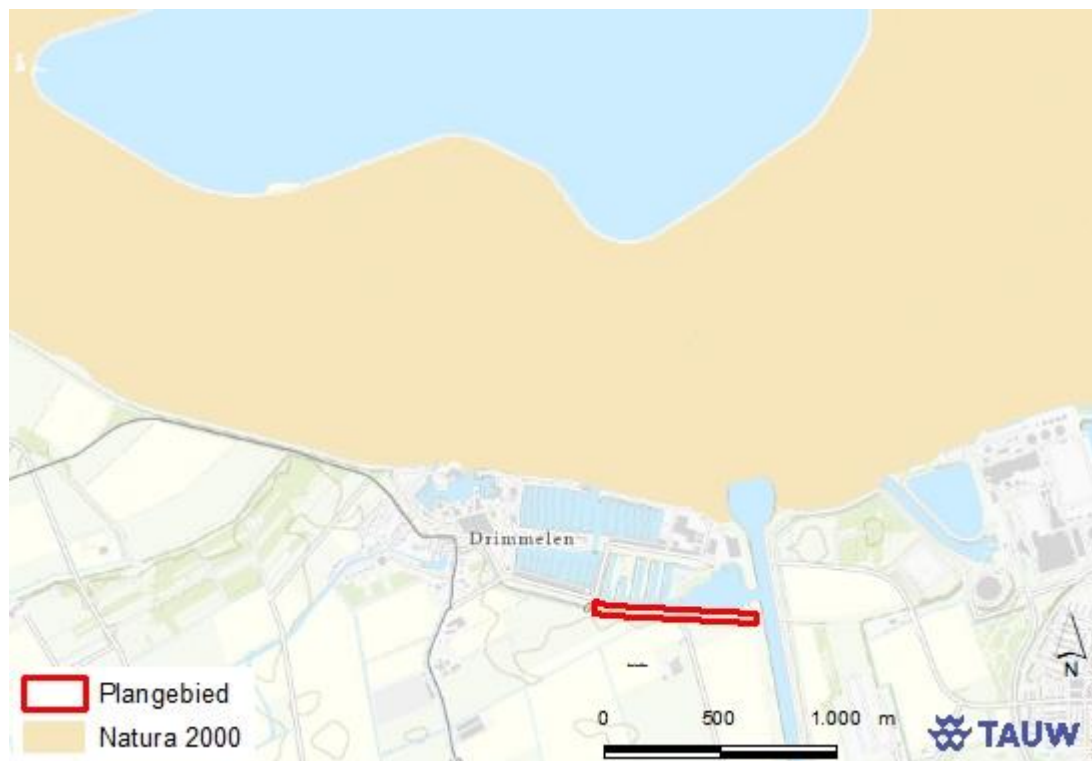
Indien significante gevolgen op voorhand kunnen worden uitgesloten, dan is geen sprake van een project als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid en hoeft geen nadere ecologische beoordeling te worden uitgevoerd.

Wanneer er (op basis van de voortoets) echter wel sprake is van een project als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, dan moet een passende beoordeling worden gemaakt van de gevolgen voor het Natura 2000-gebied, rekening houdend met de instandhoudingsdoelstellingen voor dat gebied (artikel 2.8, eerste lid Wnb).

Een vergunning mag dan uitsluitend worden verleend als uit de passende beoordeling de zekerheid is verkregen dat het project de 'natuurlijke kenmerken van het gebied' niet zal aantasten.

4.2 Relevante Natura 2000-gebieden

Het Natura 2000-gebied De Biesbosch ligt op ca. 400 meter afstand van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden zijn op grotere afstand gelegen. Dit maakt dat storingsfactoren met een grotere reikwijdte (groter dan 3,5 kilometer) in deze gebieden effect *kunnen* hebben. Van de diverse storingsfactoren zijn dat alleen de emissies naar de lucht en die zijn in dit rapport niet getoetst.

Figuur 4.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van Natura 2000-gebied De Biesbosch

4.3 Toetsing en vervolg

Oppervlakteverlies en versnippering

Omdat er geen sprake is van werkzaamheden in Natura 2000-gebieden is een effect in de vorm van (tijdelijk) oppervlakteverlies of (tijdelijke) versnippering uitgesloten.

Verstoring – externe werking

Gezien de beperkte afstand tot Natura 2000-gebied De Biesbosch is een voortoets nodig. In een voortoets moeten effecten door geluid, licht en optische verstoring worden beschouwd. Ook aantasting van leefgebied kwalificerende soorten of verstoring van deze soorten buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied moeten beschouwd worden.

Stikstofdepositie

Sinds 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurherstel in werking. Hierin is een vrijstelling van de vergunningplicht voor de Wnb opgenomen voor stikstofdeposities gedurende bouw- en sloopactiviteiten. In dit geval zou gebruik gemaakt kunnen worden van deze vrijstelling. Voor de gebruiksfase hoeven effecten niet nader te worden beschouwd, omdat er in de gebruiksfase geen uitstoot van stikstof plaatsvindt.

5 Natuurnetwerk Brabant

5.1 Beschermingsregime Natuurnetwerk Brabant

Het ruimtelijk beleid voor het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van een gebied. Voor een NNN gebied geldt dat de wezenlijke waarden en kenmerken van dat gebied niet mogen worden aangetast. Ruimtelijke ingrepen in deze gebieden zijn niet zonder meer toegestaan. Voor plannen binnen het NNN geldt het 'Nee, tenzij principe'. Ingrepen worden niet toegestaan tenzij uitgesloten is dat de ingreep een negatief effect heeft op het NNN. Het 'Nee, tenzij principe' geldt niet voor kleinschalige aantasting van het NNN gebied. In de provincie Noord-Brabant heet het Natuurnetwerk Nederland, Natuurnetwerk Brabant (NNB).

5.2 Toetsing en vervolg

Het plangebied overlapt met een onderdeel van het NNB en grenst aan onderdelen van het NNB (zie figuur 5.1). Het plangebied overlapt volledig met een onderdeel van het NNB dat is aangewezen als beheertype N12.01 Bloemdijk. Een 'nee, tenzij' toets is nodig. Uit deze toets moet blijken of effecten optreden en of compensatie aan de orde is.

Figuur 5.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van (beheertypen in) het Natuurnetwerk Brabant

6 Beschermde houtopstanden

6.1 Wettelijk kader

In de Wet natuurbescherming, onderdeel Houtopstanden, is het oude beschermingsregime zoals was vastgelegd in de Boswet gehandhaafd. De uitoefening van de bevoegdheden zijn echter bij de provincies komen te liggen. Provinciale Staten hebben hier regels voor opgesteld. Deze betreffen het stellen van regels over de meldingsplicht, de bosbouwkundige wijze van de herplantplicht en de vrijstelling van de meldings- en herplantplicht.

Er is sprake van een beschermde houtopstand als:

- De houtopstand buiten de vastgestelde bebouwde kom houtopstanden ligt
- Houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van groter dan 10 are (1.000 vierkante meter)
- Bomen in een rijbeplanting van 20 bomen of meer

6.2 Toetsing en vervolg

Op de dijk langs de Amertak, die zich buiten de bebouwde kom bevindt, staat een dubbele rij populieren die uit meer dan 21 bomen bestaat. Er is sprake van een beschermde houtopstand. Voor rijen populieren langs watergangen geldt echter een uitzondering. Deze zijn niet beschermd. Vervolgstappen zijn niet nodig.

Op luchtfoto's in web viewers zijn ongeveer 6 bomen op of langs de akker aan de zuidkant van het plangebied en ten oosten van de weg de 'Bergsepolder' te zien. Deze bomen bleken bij het veldbezoek op 19 augustus 2021 al gekapt.

7 Conclusies en aanbevelingen

In opdracht van Waterschap Brabantse Delta heeft TAUW onderzoek gedaan naar de consequenties van de Wet Natuurbescherming voor de Standhazensedijk te Drimmelen. De ontwikkeling kan alleen doorgaan als deze niet in strijd is met de bepalingen zoals opgenomen in de Wnb, of als de benodigde vergunningen en/of ontheffingen worden verleend.

7.1 Soortenbescherming

Bever

Nader onderzoek naar verblijfplaatsen van de bever is nodig. Als een verblijfplaats wordt aangetroffen en niet kan worden uitgesloten dat deze wordt vernietigd, in functionaliteit wordt aangetast of verstoord, is een ontheffing nodig.

Tijdens het oriënterend veldbezoek is vastgesteld dat de oeervervegetatie buitendijks en akkers binnendijks door de bever als foerageergebied wordt gebruikt. Als de oeervervegetatie wordt verwijderd en/of de akkers in de zomerperiode en/of in het najaar (als gewassen of oogstresten aanwezig zijn) door werkzaamheden onbereikbaar raken, is strikt genomen een ontheffing nodig voor het (tijdelijk) aantasten van het foerageergebied. Het verdient ook aanbeveling om een ontheffing voor het verstoren van de bever aan te vragen. Dat bevers door de werkzaamheden verstoord worden kan namelijk niet met zekerheid worden uitgesloten.

Een ontheffing is redelijkerwijs verkrijgbaar omdat het project in het belang van hoogwaterveiligheid wordt uitgevoerd. Vanwege dit belang kan bevoegd gezag eventuele overtredingen rechtvaardigen. Mogelijk zijn maatregelen nodig om negatieve effecten zoveel mogelijk tot een minimum te beperken. Bijvoorbeeld door de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode van de soort uit te voeren. Soms is dat bij dijkversterkingen niet mogelijk als buiten het hoogwaterseizoen gewerkt moet worden.

Waterspitsmuis en noordse woelmuis

Als de buitendijks gelegen oeverzone wordt aangetast kan leefgebied van waterspitsmuis en noordse woelmuis worden aangetast. Ook kunnen exemplaren worden gedood en/of verwond. Nader onderzoek is nodig om de aan- of afwezigheid vast te stellen. Nader onderzoek moet plaatsvinden door het plaatsen van life-traps die dagelijks gecontroleerd moeten worden over een periode van ongeveer 10 dagen. Het najaar is een goede periode om onderzoek te doen. Exemplaren zijn in die periode actief en de dichtheden zijn hoog, aangezien er mogelijk ook jonge dieren aanwezig zijn.

Bij aanwezigheid van één van of beide soorten zijn maatregelen nodig om negatieve effecten te voorkomen. Als er ondanks het treffen van mitigerende maatregelen toch verbodsbepalingen worden overtreden, is een ontheffing nodig.

Een ontheffing is redelijkerwijs verkrijgbaar omdat het project in het belang van hoogwaterveiligheid wordt uitgevoerd. Vanwege dit belang kan bevoegd gezag eventuele overtredingen rechtvaardigen. Mogelijk zijn maatregelen nodig om negatieve effecten zoveel mogelijk tot een minimum te beperken. Bijvoorbeeld door de werkzaamheden buiten de kwetsbare periode van de soorten uit te voeren. Soms is dat bij dijkversterkingen niet mogelijk als buiten het hoogwaterseizoen gewerkt moet worden.

Hermelijn

De iets ruiger begroeide oevers van watergangen kunnen van belang zijn als verbinding tussen leefgebieden en er kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn. De dijk en het rietland buitendijks kan als foerageergebied gebruikt worden. Door de ingreep wordt (potentieel) leefgebied tijdelijk aangetast. Ook verblijfplaatsen kunnen worden aangetast. Exemplaren kunnen worden gedood en/of verwond. Als het rietland en oevers van watergangen in de gebruiksfase weer in huidige staat hersteld worden, is een permanent negatief effect op het leefgebied uitgesloten.

Er is nader onderzoek naar de hermelijn nodig om de aan- of afwezigheid te bepalen. Als de soort wordt aangetroffen, zijn mitigerende maatregelen nodig en moet waarschijnlijk een ontheffing worden aangevraagd. Een ontheffing is redelijkerwijs verkrijgbaar omdat het project in het belang van hoogwaterveiligheid wordt uitgevoerd. Vanwege dit belang kan bevoegd gezag eventuele overtredingen rechtvaardigen.

Bezette nesten

In en rond het plangebied kunnen diverse soorten vogels tot broeden komen. Er is een risico op het verstoren en/of vernietigen van bezette nesten. Dat risico kan beperkt en nagenoeg helemaal worden weggenomen door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het risico is zeer klein in de periode september tot en met februari. Als de werkzaamheden niet buiten het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd, zijn maatregelen nodig om vestiging van broedende vogels te voorkomen. Dit kan door vegetatie kort te maaien en te houden. Let wel dat hier bij aanwezigheid van beschermde soorten zoals waterspitsmuis, noordse woelmuis en/of bever er mogelijk wel een ontheffing voor nodig is.

In een populier naast het plangebied en op de dijk langs de Amertak hangt een nestkast van de torenvalk. Als werkzaamheden binnen een afstand van circa 100 meter van de nestkast in het broedseizoen uitgevoerd moeten worden, moet de nestkast vooraf en buiten het broedseizoen verplaatst worden naar een gelijkwaardige locatie in dezelfde bomenrij maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

7.2 Natura 2000

Het plangebied ligt op ongeveer 400 meter afstand van Natura 2000-gebied De Biesbosch. Gezien de beperkte afstand tot Natura 2000-gebied De Biesbosch is een voortoets nodig. In een voortoets moeten effecten door geluid, licht en optische verstoring worden beschouwd. Ook aantasting van leefgebied kwalificerende soorten of verstoring van deze soorten buiten de grenzen van het Natura 2000-gebied moeten beschouwd worden.

Uit de voortoets moet blijken of een passende beoordeling nodig is. Gezien de tijdelijke aard en beperkte omvang van het voornemen zijn negatieve effecten vermoedelijk (in de voortoets) uit te sluiten.

7.3 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied overlapt met een onderdeel van het NNB en grenst aan onderdelen van het NNB (zie figuur 5.1). Het plangebied overlapt volledig met een onderdeel van het NNB dat is aangewezen als beheertype N12.01 Bloemdijk. Een 'nee, tenzij' toets is nodig. Uit deze toets moet blijken of effecten optreden en/of compensatie aan de orde is.

7.4 Beschermde houtopstanden

Op de dijk langs de Amertak, die zich buiten de bebouwde kom bevindt, staat een dubbele rij populieren die uit meer dan 21 bomen bestaat. Er is sprake van een beschermde houtopstand. Voor rijen populieren langs watergangen geldt echter een uitzondering. Deze zijn niet beschermd. Vervolgstappen zijn niet nodig.

8 Bronnen

Provincie Noord Brabant, 2017. Verordening Wet natuurbescherming. PRB, publicatienr. 5992 .

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff & de Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland. Verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Dijkstra, K.B., Kalkman, V.J., Ketelaar, R., van der Wiede, M.J.T., 2002. De Nederlandse libellen (odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Broekhuizen S., K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters, J.C. Buys, 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Herder J.E., A. van Diepenbeek & R.C.M. Creemers, 2013. Verspreidingsonderzoek reptielen en amfibieën 2013. Rapport 2013-010. Stichting RAVON, Nijmegen.

Geraadpleegde internetwebsites:

www.floron.nl

www.libellennet.nl

www.ravon.nl

www.sovon.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlindernet.nl

www.zoogdiervereniging.nl